

RÅGÖFÖRENINGENS VERKSAMETSBERÄTTELSE

År 2011

Rågöföreningens medlemstal vid ingånget verksamhetsår år var 74.

Styrelsen för Rågöföreningen och Rågökapellets Minnesfond hade följande sammansättning:

Ordförande: Arnold Lindgren

Vice ordförande: Mikael Nyman

Kassör: Nils Espling

Sekreterare: Erik Söderberg

Styrelseledamöter: Mats Stahl, Gun Pella, Fredrik Nyman

Suppleanter: Peter Rönnberg, Elin Schennings

Styrelsen som tidigare bestått av 5 ledamöter utökades till 7 av årsmötet 2011.

Valberedningen bestod av:

Erhard Lindman (SR) (sammankallande)

Helga Spillman (LR)

Rune Bertholm (LR)

Reinhold Kantberg (SR)

Föreningens revisorer under året:

Nils Sjölund

Lauri Lindgren

Suppleant Erik Blomqvist

Föreningens årsmöte ägde rum den 20 mars i SOV-s lokaler på Roslagsgatan i Stockholm.

Föreningens styrelse har under mandatperioden hållit 5 protokollförda möten.

Under året avled två av våra trogna medlemmar, Alvar Österdal och Herman Pöhl som båda varit medlemmar sedan föreningen bildades år 1992.

Årets verksamhet

Den 23 maj skrev föreningen arbetsavtal med firma Rändmeister OÜ för restaurering av kapelltornet på Stora Rågö till en kostnad av 16410 euro. Konung Gustav VI Adolfs fond för svensk kultur hade redan den 26 november 2010 ställt 100.000 SEK till förfogande för detta ändamål. Från Patriotiska Sällskapet fick vi ytterligare bidrag på 40.000 SEK den 16 februari 2011. Med dessa välvilligt generösa bidrag som grund kunde vi sätta igång arbetena som avslutades i oktober. Efter att de blivit godkända, gjordes slutbetalningen i november.

Arbetena omfattade:

Konservering av murverkets utsida på tornstammen och portalbyggnaden, rengöring av ytorna, partiell fogning, fyllning av sprickor.

Murförbättringar uppe på tornstammen och återställande av karnisen.

Bygge och förankring av bärkonstruktionen till tornhuvan.

Tornhuvans och tornstegens underarbeten och plåttäckning, uppsättning av korset.

Reparation av tornstegens och portalbyggnadens betongplattor.
Tillverkning och montering av 2 st. luckor i klockgluggarna.
Rivning av byggnadsställningen kring tornet ned till gavelhöjd.

På förslag av kyrkoherden i S:t Mikael's församling i Tallinn, Patrik Göransson, sammanställde Arnold Lindgren i egenskap av Rågöföreningens ordförande en kort historik över kapellet och en förteckning av huvudsponsorerna, med vars hjälp konserveringen genomfördes. Församlingen bekostade handtextning av dokumentet både på svenska och på estniska samt införskaffade metallkapsel att förvara dokumentet i. Detta inmonterades i tornet vid en ceremoni den 6 augusti. Ceremonin förrättades av kyrkoherden Patrik Göransson med närvaro av kyrkorådets ordförande Toomas Lilienberg och representant från Sveriges ambassad i Tallinn samt ett tiotal medlemmar från Rågöföreningen. Dokumentets lydelse på svenska:

År 2010 påbörjade Rågöföreningen konserveringen av kapellruinen på Stora Rågö med hjälp av insamlade medel. Bidragsgivare har varit:

Sveriges konung Carl XVI Gustaf genom Stiftelsen Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur, Kungl. Patriotiska Sällskapet i Sverige, Riksföreningen Sverigekontakt, Kulturrådet för svenska minoriteten i Estland samt enskilda givare, efterkommande till Rågöarnas befolkning.

År 2011 restaurerades tornet och uppsattes i tornet kopia av det ursprungliga korset som numera återfinns inne i kyrkorummet. Projekteringen av arbetet har gjorts av firma Rändmeister under ledning av Juhan Kilumets. Arbetet utfördes av Palk Projekt OÜ. Lea Stroh Täheväli har som konsult bistått Rågöföreningen.

Rågöbornas gamla träkapell på Stora Rågö från urminnes tider brann år 1890. Öns lutherska bönder beslöt bygga nytt kapell i sten. Med stöd av godsägaren von Ramm införskaffades konsistoriets tillstånd. Projekteringen gjordes av arkitekten Nikolai Thamm. Men när bygget var färdigt, stängdes och låstes kapellet av myndigheterna den 10 mars 1897 på guvernörens befallning. I sin nöd skrev Stora Rågös bönder till kejsarinnan Alexandra och bad om hjälp. Redan efter tre veckor kom svaret och hjälpen och kapellet låstes upp igen. Invigningen kunde nu ske och den ägde rum den 13 juli 1897 av prästen i Svenska S:t Mikael's församling, J.W.Gustafsson.

Från år 1897 har Rågöarna tillhört Svenska S:t Mikael's församling i Reval/Tallinn.

År 1939 tilltvingade sig Sovjetryssland militärbaser på Rågöarna och befolkningen avhystes år 1940. Under den tyska ockupationen 1941-1944 återvände folket till öarna under en kort period. Men då Röda armén åter var på väg att erövra Estland, begav sig befolkningen från Rågöarna allmänt till Sverige. Rågöarna förblev i sovjetmilitärens våld till 1990-talets början och under ockupationstiden förvandlades kapellet till ruin. Sommaren 1991 kunde rågöbor från Sverige åter landstiga vid kapellruinen på Stora Rågö och göra sitt första besök efter 2:a världskriget på sina förfäders ö.

Stockholm i juli 2011
På Rågöföreningens vägnar
Arnold Lindgren, styrelsens ordförande
Utskottet för Rågökapellens Minnesfond
Einar Mihlberg

Tallinn i juli 2011
På Svenska S:t Mikael's församlings vägnar
Toomas Lilienberg, kyrkorådsordförande

Söndagen den 26 juni anordnade Svenska S:t Mikael's församling i Tallinn sommargudstjänst vid kapelltornet på Lilla Rågö. Gudstjänsten förrättades av församlingens kyrkoherde, Patrik Göransson. Församlingen ordnade med överfart till ön från Korkis hamn för ett 30-tal tillresta, däribland gäster från Finland. Ett mindre antal rågöbor var närvarande. Efter gudstjänsten hyrde Rågöföreningen "Rågö taxi" (öns ATV fordon och traktorkärror) för transport till Storbyn. Där samlades alla till gemensam samvaro med sopplunch och kaffe på Fredikasgården.

Pakri Tarvas, som driver djuruppfödning på Rågöarna, hyr Eesti Enegias mark på Stora Rågö och under året har ett antal ungdjur betat där. Dessutom har man idkat höskörd på valda delar av de tidigare åkerfälten på öns södra halva. Att man skördat hö där, får anses vara välkommet, eftersom det motverkar vidare igenväxning och underlättar för markägarna att beträda sina marker

Pakri Tarvas rensade den före detta skolhusbrunnen på Stora Rågö och försåg den med nytt brunnstimmer. Bland annat var tanken också, att folk som vistades på ön skulle få tillgång till användbart vatten. Tyvärr visade det sig, att brunnen var torr på sommaren och inte tjänade detta ändamål. För det lovvärda initiativet att försöka få tag på användbart vatten stödde dock Rågöföreningen Pakri Tarvas med 100 euro.

Tavlan som Aibolands museum satte upp intill Storbyn på Stora Rågö år 2002 är nu helt förstörd av väder och vind. Rågöföreningen påbörjade ett nytt projekt att sätta upp informationstavlor vid de forna byarna. På detta sätt kan framtida besökare få reda på, vad som en gång varit på just den platsen. Som ett första steg planerade vi var sin tavla för Storbyarna både på Stora och Lilla Rågö. Från Kulturrådet i Estland fick vi bidrag med 400 euro till detta projekt. Ronnie Ericson har sammanställt det utvalda materialet till tillämpbara PDF filer. Vi hade hoppats få upp tavlorna under året. Men tyvärr drog förberedelserna av olika orsaker ut på tiden. Det hann bli sen höst och nu var det inte längre lämplig årstid att satsa på uppsättning. Vi satsar på våren 2012 i stället.

Styrelsen tackar alla medlemmar som med sitt medlemskap har stött föreningen under det gångna året. År 2012 vill vi få upp de två tavlorna, såsom här ovan har nämnts. Vi hoppas också få något mera gjort vid kapellen, t.ex. ordna med altarstenen vid Lilla Rågö kapell och eventuellt få gavlarna konserverade på Stora Rågös kapell. Det finns även förslag och offert på att måla i den utslocknade texten på de tre stenar med gårdsnamn som finns på Stora Rågö kyrkogård. S:t Mikael's församling kommer åter igen att ordna sommargudstjänst på någon av Rågöarna söndagen den 24 juni.

Stockholm i februari 2012

Arnold Lindgren

Mikael Nyman

Nils Espling

Erik Söderberg

Mats Stahl

Gun Pella

Fredrik Nyman